

Zbornik sudske prakse

Predmet C-322/16

**Global Starnet Ltd
protiv
Ministero dell'Economia e delle Finanze
i
Amministrazione Autonoma Monopoli di Stato**

(zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio Consiglio di Stato)

„Zahtjev za prethodnu odluku – Sloboda pružanja usluga, sloboda poslovnog nastana, slobodno kretanje kapitala i sloboda poduzetništva – Ograničenja – Dodjela novih koncesija za mrežno upravljanje igrama na sreću – Načela pravne sigurnosti i zaštite legitimnih očekivanja – Presuda ustavnog suda – Postojanje ili nepostojanje obveze nacionalnog suda da Sudu uputi prethodno pitanje”

Sažetak – Presuda Suda (prvo vijeće) od 20. prosinca 2017.

1. *Prethodna pitanja – Pokretanje postupka pred Sudom – Obveza postavljanja prethodnog pitanja – Ispitivanje sukladnosti nacionalnih pravila s pravom Unije i s nacionalnim ustavom – Presuda ustavnog suda dotične države članice kojom se ocjenjuje ustavnost navedenih pravila – Obveza nacionalnog suda posljednjeg stupnja da uputi zahtjev za prethodnu odluku*

(čl. 267. UFEU-a)

2. *Sloboda poslovnog nastana – Sloboda pružanja usluga – Odredbe Ugovora – Područje primjene – Nacionalni propis koji postojećim koncesionarima u sektoru mrežnog upravljanja zakonitim igrama nameće nove uvjete za obavljanje njihove djelatnosti posredstvom dodatka postojećem ugovoru – Uključenost – Načelno razmatranje samo na temelju jedne od temeljnih sloboda iz UFEU-a*

(čl. 49. i 56. UFEU-a)

3. *Sloboda pružanja usluga – Ograničenja – Igre na sreću – Nacionalni propis koji postojećim koncesionarima u sektoru mrežnog upravljanja zakonitim igrama nameće nove uvjete za obavljanje njihove djelatnosti posredstvom dodatka postojećem ugovoru – Sukladnost s člancima 49. i 56. UFEU-a – Pretpostavke – Provjera suda koji je uputio zahtjev*

(čl. 49. i 56. UFEU-a)

1. Članak 267. stavak 3. UFEU-a treba tumačiti na način da je nacionalni sud protiv čijih odluka nema pravnog lijeka načelno dužan uputiti prethodno pitanje o tumačenju prava Unije, čak i ako je u istom nacionalnom postupku ustavni sud države članice ocjenjivao ustavnost nacionalnih pravila s obzirom na referentne norme čiji sadržaj odgovara odredbama prava Unije.

Iz prethodnih razmatranja proizlazi da bi učinkovitost prava Unije bila ugrožena, a koristan učinak članka 267. UFEU-a umanjen, ako bi nacionalni sud zbog postojanja incidentalnog postupka kontrole ustavnosti bio spriječen uputiti Sudu prethodna pitanja i izravno primijeniti pravo Unije u skladu s odlukom ili sudskom praksom Suda (vidjeti u tom smislu presudu od 4. lipnja 2015., *Kernkraftwerke Lippe Ems*, C-5/14, EU:C:2015:354, t. 36. i navedenu sudsku praksu).

Nadalje, iako je točno da je postupak uspostavljen člankom 267. UFEU-a instrument suradnje između Suda i nacionalnih sudova, zahvaljujući kojem Sud daje nacionalnim sudovima elemente za tumačenje prava Unije koji su im potrebni za rješavanje spora koji se pred njima vodi, činjenica je da je, kada prema nacionalnom pravu nema pravnog lijeka protiv odluke nacionalnog suda, potonji načelno dužan uputiti to pitanje Sudu, u skladu s člankom 267. trećim stavkom UFEU a, ako se pred njim pojavi pitanje o tumačenju prava Unije (vidjeti presudu od 9. rujna 2015., *Ferreira da Silva e Brito i dr.*, C-160/14, EU:C:2015:565, t. 37.).

(t. 23., 24., 26. i t. 1. izreke)

2. Vidjeti tekst odluke.

(t. 29.-32.)

3. Članke 49. i 56. UFEU-a i načelo zaštite legitimnih očekivanja treba tumačiti na način da im nije protivan nacionalni propis poput onoga u glavnom postupku, koji postojećim koncesionarima u sektoru mrežnog upravljanja zakonitim igrama na sreću nameće nove uvjete za obavljanje djelatnosti u okviru dodatka postojećem ugovoru, ako sud koji je uputio zahtjev zaključi da se taj propis može opravdati razlozima u općem interesu, da je prikladan za jamčenje ostvarenja zadanih ciljeva i da ne prekoračuje ono što je nužno za njihovo postizanje.

U predmetnom slučaju iz teksta nacionalnih odredaba o kojima je riječ u glavnom postupku proizlazi – kako je to nezavisni odvjetnik istaknuo u točki 43. svojeg mišljenja – da je njihov cilj povećati dobit i financijsku stabilnost koncesionara, osnažiti njihov ugled i pouzdanost te se boriti protiv kriminala.

Uzimajući u obzir posebnosti područja igara na sreću, ti ciljevi mogu predstavljati važan razlog u općem interesu kojim je moguće opravdati ograničenje temeljnih sloboda poput onih iz glavnog postupka (vidjeti u tom smislu presudu od 8. rujna 2016., *Politanò*, C 225/15, EU:C:2016:645, t. 42. i 43.).

(t. 41., 42., 65. i t. 2. izreke)